

7 kluczowych parametrów oceny sprawozdania finansowego za 2021 rok

Analiza sprawozdania finansowego za 2021 rok nie będzie łatwa. Ostatnie dwa lata, na skutek panującej na całym świecie pandemii COVID-19, to ogromne zmiany nie tylko w naszym codziennym życiu, ale także w zakresie prowadzonych działalności, a tym samym i w wynikach firm.

Piotr Rybicki

nadzorkorporacyjny.pl, Rada Programowa PICM

Na podmioty gospodarcze pandemia odcisnęła swoje piętno w przeróżny sposób. Część firm – najczęściej przypadkowo i pośrednio „dzięki” branży w jakiej funkcjonowały – wykazywały i wykazują ponadprzeciętne zyski lub straty. W wynikach 2021 roku Jedno jest jednak pewne – to duża zmienność. Duża zmienność zarówno przychodów i kosztów, ale także wielkości poszczególnych pozycji bilansowych. Jak zatem do oceny sprawozdania finansowego za 2021 rok? Oto 7 kluczowych parametrów niezbędnych do przeprowadzenia analizy.

1. Zdarzenia jednorazowe

Pandemia COVID-19 wpłynęła w istotny sposób na działalność wielu firm. Czasowe zamknięcia branż, wyższe koszty związane z zabezpieczeniem zdrowotnym, jednorazowo do-

finansowania, ale także wiele innych zarówno negatywnych, jak i pozytywnych czynników, w istotny sposób wpłynęło jednorazowo na wyniki finansowe. Dotyczy to 2021 roku, ale również i 2020. Analizując sprawozdanie finansowe niezbędne jest zatem zidentyfikowanie – czy i jakie przychody i koszty miały charakter zdarzenia jednorazowego i jeżeli jest taka potrzeba – w jakim zakresie skorygować wyniki.

2. Czym zajmuje się analizowana spółka

Czas pandemii to dla podmiotów również wiele wewnętrznych zmian. Rozpoczynając od najbardziej oczywistej – jaką mogło być przebranżowienie, mogło nastąpić wiele niezauważalnych, nawet z poziomu sprawozdania finansowego, zmian. Zmianie mogły ulec

np. kanały sprzedaży, struktura odbiorców, strategia zakupowa, czy też wielkości poszczególnych grup kosztów. Wszystkie te elementy muszą zostać zidentyfikowane podczas analizy. Dodatkowo – zmiany wewnętrzne mogą również uniemożliwić przeprowadzenie analizy porównawczej w czasie, w szczególności w odniesieniu do danych za 2019 i lata wcześniejsze.

3. Przychody

Duża zmienność działalności będzie przejawiała się najczęściej istotnie zmiennymi przychodami – czy to niższymi – wynikającymi z czasowej lub trwałej utraty klientów, czy wyższymi – będącymi pochodną zapotrzebowania na wybrane produkty w czasie pandemii, czy też będącymi wynikiem wyższych cen (inflacji). Analizując sprawozdanie finan-

sowe koniecznie trzeba poznać odpowiedź na pytanie – co jest przyczyną niższych lub wyższych przychodów, i co ważne czy jest to trend trwały.

4. Płynność finansowa

Parametr, który zawsze był kluczowym elementem oceny sprawozdania finansowego, nabrał jeszcze większej wagi w ostatnim cza-

świe. A to tylko jeden z przykładów ryzyk generujących przyszłe zobowiązania.

7. Przeczytaj... całe sprawozdanie

Sprawozdanie finansowe to nie tylko bilans oraz rachunek zysków i strat. Nawet sprawozdanie finansowe małej firmy to dokument liczący kilkadziesiąt stron. Jeżeli tylko dysponujemy takowym „pełnym” sprawozdaniem

„Analizując sprawozdanie finansowe koniecznie trzeba poznać odpowiedź na pytanie – co jest przyczyną niższych lub wyższych przychodów, i co ważne czy jest to trend trwały.”

nie. To brak gotówki jest najczęstszą przyczyną upadłości i nie inaczej jest w 2021 roku. Widoczną różnicą jest „przyśpieszenie” analizy. Dane na 31 grudnia, ujęte w sprawozdaniu rocznym, analizowane – co naturalne – z kilkumiesięcznym opóźnieniem, mogą nie oddawać aktualnej sytuacji. A zatem w przypadku niejednoznacznego poziomu wskaźników płynności, lub też dużej ich zmienności, niezbędne jest poszerzenie analizy o możliwie najaktualniejsze dane.

5. Dane szacunkowe

Im więcej danych szacunkowych w sprawozdaniu finansowym, tym większa niepewność. Większość szacunków przeprowadzanych jest w oparciu o prognozy, a w obecnym czasie prognozowaniem stało się niezwykle trudne, a wielu przypadkach wręcz niemożliwe. Analizując sprawozdanie finansowe za 2021 rok niezbędne jest zatem zidentyfikowanie wielkości szacunkowych, a także próba oceny na ile owe szacunki są wiarygodne. W tym przypadku pomocny może być fakt, że wiele sprawozdań finansowych podlega badaniu przez biegłego rewidenta, którego jednym z zadań jest ocena szacunków. Ale nie wszystkie sprawozdania podlegają badaniu i nie zawsze posiadamy już ostateczną wersję sprawozdania tj. po badaniu biegłego rewidenta.

6. Przyszłe zobowiązania

Przyszłe zobowiązania, czyli rezerwy, są niezwykle trudnym elementem do oceny. To mogą być już ujawnione w sprawozdaniu finansowym rezerwy. Te „widoczne” są stosunkowo łatwe do analizowania – mamy dane. Trudniejszą sytuację mamy w przypadku, gdy potencjalne przyszłe zobowiązania nie są ujawnione, a może nawet nie zostały zidentyfikowane przez samą spółkę. Przerwane łańcuchy dostaw, a w konsekwencji niezrealizowane kontrakty mogą skutkować naliczeniem kar umownych, i nawet gdy ktoś deklaruje, że nie skorzysta z możliwości ich naliczenia nie musi oznaczać, że ostatecznie, za rok-dwa, ich nie

finansowym, a dodatkowo dysponujemy również czasem by móc je przeczytać – koniecznie trzeba to zrobić. Ważna informacja może być zarówno na stronie 5, jak i 35. Szkoda, by analiza sprawozdania finansowego za 2021 rok – niewątpliwie rok trudny do analizy, była niekompletna, gdyż nie zauważyliśmy ważnego zdania w innej niż bilans oraz rachunek zysków i strat, części sprawozdania.

Piotr Rybicki

Od ponad 20 lat związany z rynkiem kapitałowym. Aktywny członek rad nadzorczych i komitetów audytów w spółkach rodzinnych i prywatnych, notowanych na giełdzie papierów wartościowych, czy też z udziałem Skarbu Państwa oraz spółek komunalnych. Praktyk zarządzania finansami. Biegły rewident. Członek Zespołu eksperckiego do spraw zwiększenia efektywności rad nadzorczych Komisji do spraw Reformy Nadzoru Właścicielskiego przy Ministerstwie Aktywów Państwowych. Członek stowarzyszeń i organizacji biznesowych, m.in. wieloletni wiceprezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, Członek Kapituły Nagrody Dyrektora Finansowy Roku. Autor licznych publikacji, analiz branżowych i komentarzy medialnych z obszarów zarządzania, finansów, rachunkowości i nadzoru właścicielskiego. Wykładowca specjalistycznych kursów i szkoleń z finansów i rachunkowości, a także ekspert na kursach przygotowawczych do egzaminu na członków rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa. Panelista kluczowych branżowych konferencji i spotkań biznesowych i związanych z rynkiem kapitałowym. Inicjator oraz współorganizator największego w Polsce projektu propagującego standardy właścicielskie – „Konferencja Rada Nadzorcza” i corocznego wyróżnienia „Człowiek Corporate Governance”. Fundator i ekspert portalu NadzorKorporacyjny.pl.